

แบบฟอร์มบริหารความเสี่ยง กรมอนามัย

กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (ปรับแก้ไข)

แบบฟอร์มจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงรายประเด็นยุทธศาสตร์ (ตามมาตรฐาน COSO)

ประเด็นยุทธศาสตร์ การคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอน การเตรียมโครงการก่อนการกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (ตาราง ก.)

ตาราง ก.

ประเด็นงาน	เป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่
การคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	ประชาชนได้รับการคุ้มครองและลดความเสี่ยงต่อสุขภาพจากปัจจัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	1. พัฒนาความเข้มแข็งและสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายเอกชน และประชาสังคมเพื่อสร้างกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ยั่งยืน (Partner and build alliance) 2. ลงทุนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบงานให้ได้มาตรฐานเพื่อจัดการกับปัจจัยกำหนดด้านสุขภาพ (Invest) 3. พัฒนาระบบการกำหนดและบริหารนโยบายสาธารณะและกฎหมายด้านสุขภาพจากฐานความรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและวิถีชีวิตคนไทยเพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมโอกาสที่เท่าเทียมทางสุขภาพ (Regulate And Legislate) 4. ชี้แนะและสร้างความตระหนักรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (Advocate) 5. พัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้เป็นมืออาชีพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Build capacity)	1.การพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตามพรบ.สธ พ.ศ. 2535	2,3,5
			2.การพัฒนาระบบเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	2,5
			3.พัฒนาระบบและกลไกการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	2,5
			4.ประชุมชี้แจงการใช้เครื่องมือ HIA เพื่อควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	1,5

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง

1.1 วัตถุประสงค์การดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง

1.2 การพิจารณาคัดเลือกโครงการเพื่อนำมาบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ความสอดคล้องกับประเด็นงาน งบประมาณที่ได้รับ และการตอบสนองตัวชี้วัดสำคัญในแต่ละระดับ

ตารางเงื่อนไข

ปัจจัยพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา		
	1	2	3
1. สอดคล้องกับกลยุทธ์กรมอนามัย (PIRAB)	สอดคล้อง 1 กลยุทธ์	สอดคล้อง 2 กลยุทธ์	สอดคล้อง 3 กลยุทธ์ขึ้นไป
2.งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานหรือโครงการเทียบกับงบประมาณของงานหรือโครงการทั้งหมด	น้อยกว่า 33 % ของงานหรือโครงการสำคัญของหน่วยงาน	33 - 66 % ของงานหรือโครงการสำคัญของหน่วยงาน	มากกว่า 66 % ของงานหรือโครงการสำคัญของหน่วยงาน
3.ตอบสนองตัวชี้วัดสำคัญในแต่ละระดับ (ถ้ามี)	เป็นโครงการที่ตอบสนองตัวชี้วัดหน่วยงาน	เป็นโครงการที่ตอบสนองตัวชี้วัดระดับกรม	เป็นโครงการที่ตอบสนองตัวชี้วัดระดับกระทรวง

ตารางคัดเลือกโครงการและจัดลำดับความสำคัญของโครงการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ประเด็นงาน	โครงการ	ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ (a)	งบประมาณที่ได้รับ (b)	ตัวชี้วัดโครงการ (c)	ความสำคัญของโครงการ (a×b×c)
การคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	1.การพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตาม พรบ.สธ พ.ศ. 2535	3	1	2	6
	2.โครงการการพัฒนาระบบเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	2	1	2	4
	3.โครงการพัฒนาระบบและกลไกการตอบโตภาวะฉุกเฉินด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	2	1	2	4
	4.โครงการประชุมชี้แจงการใช้เครื่องมือ HIA เพื่อควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	2	1	1	2

1.3 โครงการที่คัดเลือกมาดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง

ประเด็น งาน : การคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ 1 การพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตาม พรบ.สธ พ.ศ. 2535

วัตถุประสงค์ของโครงการ :

- เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เครื่องมือประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในการควบคุมกิจการภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนารูปแบบการใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- เพื่อสนับสนุนการสร้างการเรียนรู้ให้บุคลากรในระดับท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานของท้องถิ่นได้
- เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาจากโรงไฟฟ้าชีวมวล ตามมติของคณะกรรมการสาธารณสุขครั้งที่ ๗๖-๗๗/๒๕๕๖ ในการติดตามแนวโน้มปัญหาเพื่อเสนอเป็นกิจการที่ต้องควบคุม

กิจกรรมโครงการ :

- การจัดทำเครื่องมือการประเมินผลความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (checklist) อย่างง่ายสำหรับตรวจประเมินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ แก่ศูนย์อนามัยเขตฯ หน่วยงานสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการ
- สนับสนุนงบประมาณพัฒนาตัวแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ระดับท้องถิ่นให้แก่ศูนย์อนามัยฯ และพื้นที่นำร่อง
- สนับสนุนเอกสารวิชาการ สื่อ คู่มือ แนวทาง เพื่อใช้ในการดำเนินงาน HIA ในพื้นที่
- สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ของศูนย์อนามัย เช่น ร่วมการดำเนินงานในพื้นที่ การให้คำปรึกษา การเป็นวิทยากรร่วมอบรมให้ความรู้ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นวิทยากรกระบวนการฯ รวบรวมข้อมูลผลกระทบ และข้อมูลสุขภาพในพื้นที่ดำเนินการ
- ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การใช้เครื่องมือการประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับตรวจประเมินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานพัฒนาตัวแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA)ในระดับท้องถิ่น

เป้าหมายการบริหารความเสี่ยงของโครงการ :

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย
ร้อยละของเทศบาลใน 32 จังหวัดได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	เทศบาลได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	ร้อยละ 25 ของเทศบาลใน 32 จังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 การระบุความเสี่ยง

ประเด็นยุทธศาสตร์ : การคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ 1 การพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตาม พรบ.สส พ.ศ. 2535

ตารางระบุความเสี่ยงโครงการ

[illegible]

กิจกรรม	มิติธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้อง									
สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาตัวแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ขั้นตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงและการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง

3.1 หลักเกณฑ์การให้คะแนนความรุนแรงของผลกระทบ (X) และโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Y)

ตารางเงื่อนไขการประเมินความเสี่ยง

ประเด็น/องค์ประกอบที่พิจารณา	1=น้อยมาก	2=น้อย	3=ปานกลาง	4=สูง	5=สูงมาก
ความรุนแรงของผลกระทบ (X)					
มูลค่าความเสียหาย (X1)	ไม่เกิน 20 % ของงบประมาณโครงการ	21-40 % ของงบประมาณโครงการ	41-60 % ของงบประมาณโครงการ	61-80 % ของงบประมาณโครงการ	80 % ขึ้นไปของงบประมาณโครงการ
ความพึงพอใจของผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (X2)	มากกว่า 80 %	61 - 80 %	41 - 60 %	21 - 40 %	ไม่เกิน 20 %
จำนวนผู้รับบริการที่ได้รับเสียหาย/จำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบ (X3)	กระทบเฉพาะผู้เกี่ยวข้องโดยตรงบางราย	กระทบเฉพาะผู้เกี่ยวข้องโดยตรงส่วนใหญ่	กระทบเฉพาะผู้เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งหมด	กระทบเฉพาะผู้เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งหมดและผู้อื่นบางส่วน	กระทบเฉพาะผู้เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งหมดและผู้อื่นมาก
จำนวนผู้ร้องเรียน (ต่อระยะเวลาโครงการ) (X4)	น้อยกว่า 1 ราย	1-5 ราย	6-10 ราย	11-15 ราย	มากกว่า 15 ราย
อื่นๆ ระบุ..... (Xi)					
โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Y)					
ระเบียบและคู่มือปฏิบัติ (Y1)	มีระเบียบและคู่มือปฏิบัติ และมีการปฏิบัติตาม	มีระเบียบและคู่มือปฏิบัติ แต่ปฏิบัติตามอย่างไรอย่างหนึ่ง	มีระเบียบหรือคู่มือปฏิบัติ อย่างใดอย่างหนึ่ง และมีการปฏิบัติตาม	มีระเบียบหรือคู่มือปฏิบัติ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ไม่ถือปฏิบัติตาม	ไม่มีทั้งระเบียบและคู่มือปฏิบัติ
การควบคุม ติดตามและตรวจสอบของ ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานอื่นๆ (Y2)	ทุกสัปดาห์	ทุก 2 สัปดาห์	ทุก 1 เดือน	ทุก 3 เดือน	ทุก 6 เดือน
การอบรม/สอนงาน/ทบทวนการปฏิบัติงาน (Y3)	ทุกเดือน	ทุก 3 เดือน	ทุก 6 เดือน	ทุก 1 ปี	มากกว่า 1 ปี

ประเด็น/องค์ประกอบที่พิจารณา	1=น้อยมาก	2=น้อย	3=ปานกลาง	4=สูง	5=สูงมาก
ความถี่ในการเกิดความผิดพลาดการปฏิบัติงาน (เฉลี่ย:ปี/ครั้ง) (Y4)	1 ปีขึ้นไป/ครั้ง	1 ปี/ครั้ง	9 เดือน/ครั้ง	6 เดือน/ครั้ง	1-3 เดือน/ครั้งหรือมากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Y5)	1 ปีขึ้นไป/ครั้ง	1 ปี/ครั้ง	9 เดือน/ครั้ง	6 เดือน/ครั้ง	1-3 เดือน/ครั้งหรือมากกว่า
อื่นๆ ระบุ..... (Y _i)					

ตารางการประเมินความเสี่ยง

โครงการที่ 1 การพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตาม พรบ.สธ พ.ศ. 2535

ประเภทของความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม	ปัจจัยเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	กลยุทธ์ที่ใช้จัดการกับความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
ด้านการดำเนินการ (Operation Risk: O)	สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ของ ศูนย์อนามัย เช่น ร่วมการดำเนินงานในพื้นที่ การให้คำปรึกษา การเป็นวิทยากรร่วมอบรม ให้ความรู้ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นวิทยากร กระบวนการฯ รวบรวม ข้อมูลผลกระทบ และ ข้อมูลสุขภาพในพื้นที่ ดำเนินการ	เทศบาลไม่สามารถใช้เครื่องมือการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ (O1)	5(Y4)	5 (X1)	25	ควบคุมความสูญเสีย	มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้อปท.ใช้เครื่องมือประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ฯ

รายละเอียด : กลยุทธ์ที่ใช้สำหรับการแต่ละความเสี่ยงมีดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง: ปฏิเสธและหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรม/โครงการที่จะนำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง
2. การควบคุมความสูญเสีย: พยายามลดความเสี่ยงโดยการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงบางขั้นตอนของกิจกรรม/โครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง รวมถึงลดความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงจะเกิดขึ้น
3. การรับความเสี่ยงไว้เอง: หากทำการวิเคราะห์แล้วเห็นว่าไม่มีวิธีการจัดการความเสี่ยงใดเลยที่เหมาะสมเนื่องจากต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ อาจต้องยอมรับความเสี่ยงแต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น
4. การถ่ายโอนความเสี่ยง: ยกภาระในการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงและการจัดการกับความเสี่ยงให้ผู้อื่น

3.2 จัดทำแผนภูมิความเสี่ยง

โครงการที่ การพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตาม พรบ.สธ พ.ศ. 2535 (O1,O2)

ตารางแผนภูมิ

ความรุนแรงของ ผลกระทบ (X)	5					O1
	4					
	3					
	2					
	1					
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Y)				

ความเสี่ยง

- ระดับความเสี่ยง ≥ 15 คะแนน
(ยอมรับไม่ได้)
- ระดับความเสี่ยง < 15 คะแนน
(ยอมรับได้)

ขั้นตอนที่ 5 กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง

โครงการที่ การพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตาม พรบ.สธ พ.ศ. 2535

ประเด็น ความเสี่ยง	กิจกรรมตามแนว ทางการจัดความเสี่ยง	เป้าหมาย/ผลสำเร็จของการ ดำเนินการกิจกรรมตามแนวทางการ จัดการความเสี่ยง	ปีพ.ศ. 2556			ปีพ.ศ. 2557									ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ
			ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย		
○1	มีการสนับสนุนส่งเสริม ให้อปท.ใช้เครื่องมือ ประเมินความ เสี่ยงด้านอนามัย สิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุม กิจการที่ เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ ฯ	อปท.มีการใช้เครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ ฯ													คุณปิยมาภรณ์ ดวงมนตรี	381,423 บาท (ปรับปรุง ครั้งที่1)

ขั้นตอนที่ 6 ข้อมูลและการสื่อสารด้านบริหารความเสี่ยง

ตารางข้อมูลและการสื่อสารด้านบริหารความเสี่ยงโครงการ

ข้อมูลที่ต้องการ	ช่องทางการสื่อสาร	กลุ่มเป้าหมาย
-	-	-
-	-	-

ขั้นตอนที่ 7 การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง

การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง โครงการ.....

กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ดังนี้

- คณะทำงานบริหารความเสี่ยงกรมอนามัย รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการหมวด 2 (การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์) ระหว่างวันที่ 1-19 เมษายน พ.ศ.2556 (ไตรมาสที่ 2) และระหว่างวันที่ 1-17 กรกฎาคม พ.ศ.2556 (ไตรมาสที่ 3)
- คณะกรรมการหมวด 2 (การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงต่อผู้บริหารกรมอนามัยระหว่างวันที่ 22-30 เมษายน พ.ศ. 2556 (ไตรมาสที่ 2) และระหว่างวันที่ 18-31 กรกฎาคม พ.ศ.2556 (ไตรมาสที่ 3)
- คณะทำงานบริหารความเสี่ยงกรมอนามัย รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงกรมอนามัย ณ สิ้นปีงบประมาณ ต่อคณะกรรมการหมวด 2 (การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์) ระหว่างวันที่ 1-15 ตุลาคม พ.ศ.2556
- คณะกรรมการหมวด 2 (การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์) รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงกรมอนามัย ณ สิ้นปีงบประมาณ ต่อผู้บริหารกรมอนามัย ระหว่างวันที่ 16-31 ตุลาคม พ.ศ.2556 พร้อมทั้งสรุปบทเรียนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงในปีต่อไป

